

Zygmunt Szparkowski **1902-1988**

Profesor Zygmunt Szparkowski urodził się 28 listopada 1902 roku w Nasielsku koło Warszawy. Po ukończeniu w 1930 roku Wydziału Elektrycznego Politechniki Warszawskiej pracował w Ministerstwie Poczty i Telegrafów, a w 1939 roku jako naczelnik wydziału kierował pracami cywilnego personelu telekomunikacji w czasie oblężenia Warszawy. Okupację przetrwał w stolicy. W 1944 roku zgłosił się do pracy w Resorcie Poczty i Telegrafów w Lublinie, a w 1945 roku został oddelegowany na Dolny Śląsk. W tym też roku podjął pracę na Wydziale Mechaniczno-Elektrotechnicznym Politechniki Wrocławskiej. Był współtwórcą Wydziału Elektrycznego, a następnie, w 1952 roku - Wydziału Łączności, wreszcie - Wydziału Elektroniki w 1966 roku. Zorganizował w 1952 roku Katedrę Telemechaniki i Automatyki na Wydziale Elektroniki Politechniki Wrocławskiej. Była to pierwsza taka placówka w kraju. Profesor realizował z powodzeniem ideę utworzenia Szkoły Naukowej Automatyki.

W owych latach zajmowano się w Katedrze: automatyczną kontrolą, elementami i układami telemechaniki oraz telemetrii, teorią regulacji i sterowania oraz techniką cyfrową. Laboratoria badawcze tworzone były umysłami i rękami zarówno pracowników, jak i studentów. Przystosowywano również do tych potrzeb sprzęt otrzymywany z przemysłu. W ten sposób kierowana przez Profesora Z. Szparkowskiego Katedra miała jedno z najlepszych laboratoriów w kraju.

Na szczególną uwagę zasługują opracowane i wykonane: maszyna analogowa do projektowania sieci gazociągowych, automatyczna uniwersalna aparatura termograficzno-termograwimetryczna, konwertery analogowo-cyfrowe, analizator równań różniczkowych o pochodnych cząstkowych do badania filtracji wód w procesach odwodnieniowych górnictwa odkrywkowego.

Dynamiczny rozwój Katedry uzewnętrznił się też w licznych obronach dyplomowych prac studenckich, prac doktorskich i habilitacyjnych. W 1953 roku Katedrę opuścili pierwsi inżynierowie automatyki przemysłowej, a w 1955 roku magistrowie tej specjalności. Obok szeroko promowanej automatyki rozwijana była specjalność Teoria Układów Logicznych, ewoluująca w maszyny cyfrowe.

W 1968 roku powstał Instytut Cybernetyki Technicznej Politechniki Wrocławskiej, do którego weszły: Katedra Telemechaniki i Automatyki oraz Katedra Konstrukcji Maszyn Cyfrowych. W tej nowej strukturze powstały liczne zakłady naukowo-badawcze i kierunki badań. Do wymienionych wcześniej dołączyć należy identyfikację dla potrzeb sterowania, sterowanie dyskretnymi procesami i robotykę.

Angażując się w rozwój Szkoły Automatyki, Profesor redagował „Archiwum Automatyki” i „Monografie Automatyki”, jako członek brał udział w pracach Komitetu Naukowego Automatyki i Cybernetyki Technicznej PAN. Brał systematyczny udział w pracach Komisji Kwalifikacyjnych Rad Naukowych innych placówek.

W 1961 roku Katedra Profesora była organizatorem II Krajowej Konferencji Automatyki.

Zygmunt Szparkowski był bardzo żywo zaangażowany w działalność Politechniki Wrocławskiej. W latach 1951-52 oraz 1956-1960 pełnił funkcję Dziekana Wydziału Łączności. Prorektorem ds. dydaktyki był w latach 1952-1955. Funkcję Rektora Politechniki Wrocławskiej sprawował w latach 1960-1968. Od roku 1968 do 1972 był dyrektorem powołanego Instytutu Cybernetyki Technicznej.

Profesor był wielokrotnie wyróżniany i nagradzany. Otrzymał odznakę honorowego członka Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Za działalność naukowo-dydaktyczną i społeczną otrzymał Odznakę Zasłużonego dla Dolnego Śląska jak też Odznakę Budowniczego miasta Wrocławia. Senat Politechniki Wrocławskiej przyznał Mu tytuł doktora honoris causa, jak również medal za wybitne zasługi dla rozwoju Politechniki Wrocławskiej. Z odznaczeń państwowych na szczególne wyróżnienie zasługują: Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski oraz Order Sztandaru Pracy I klasy.

Był człowiekiem bardzo dokładnym i sumiennym. Ujmowała jego bezpośredniość i skromność w kontaktach ludzkich. Był bardzo aktywny. Opowiadał nawet o przypadku, jaki Mu się przydarzył w czasach PRL-u, kiedy jechał pociągiem z Warszawy do Wrocławia. Korzystając z dłuższego postoju w Łodzi wysiadł, chcąc w kiosku kupić papierosy. Zatrzymał go cywilny obywatel mówiąc: „Wasze dokumenty?”. Po wylegitymowaniu profesor zapytał, dlaczego właściwie on został skontrolowany. „A bo wy jesteście tacy aktywni” - odpowiedział funkcjonariusz.

Miał ogromne obycie i dystans do poruszanych i załatwianych spraw. Był człowiekiem o wspaniałej intuicji, wyrozumiałości i dobroci, ogromnie życzliwy ludziom. Odszedł na emeryturę w 1972 roku. Zmarł 7 lipca 1988 roku. Spoczywa na cmentarzu św. Wawrzyńca przy ul. Bujwida we Wrocławiu.

Wrocław, 10.10.2009 r.

Antoni Piątkowski
Tadeusz Stanicki